

PIONIERSBULLETIN

Kwartaaljournaal Pioniersbrigade | Pioniers van de Toekomst

Bestuurswisseling

De pioniersbrigade maakte kennis met de nieuwe bestuursleden Vronie Bootsma en Brita Trapman. Susanne Karssens nam afscheid.

Susanne zag zichzelf door persoonlijke omstandigheden gedwongen haar bestuursfunctie binnen de Pioniers van de Toekomst neer te leggen. "Met pijn in het hart", van beide zijden, "want je bent een pionier in hart in nieren", zegt Henk Tiesinga.

"Ga vooral door", geeft Susanne de vergadering mee, "ik blijf jullie volgen en wie weet 'join' ik weer een keer 'in'."

Vronie Bootsma is hier geboren, trok hier weg, maar keerde later vanwege haar partner weer terug. Ze werkt als leader-coördinator bij de provincie Drenthe, gericht op toerisme en recreatie in Zuidwest-Drenthe. "Wij werken bottom-up. Ik ben van de verbindingen, want als je iets alleen doet heeft het weinig

- 2 -

René van Amersfoort en Henk Tiesinga bij het sluiten van de partnerschapsovereenkomst in januari van dit jaar.

DeelWerk deelt ruimte, kennis en visie

De brigadevergadering werd 6 maart voor het eerst gehouden bij DeelWerk aan de Randweg 25 in Emmeloord. De pioniers zijn met DeelWerk-NOP een maatschappelijk partnerschap aangegaan.

"René meldde zichzelf en bood deze bijzondere samenwerking aan, waar we heel blij mee zijn", zegt voorzitter Henk Tiesinga. "We hebben hier nu ons thuis. We mogen gebruikmaken van een werkplek en vergaderruimtes en als het weer kan is er ook ruimte voor evenementen. Ondernemer René van Amersfoort is niet minder enthousiast. "We zijn heel trots dat we mee mogen doen met de pioniers. We zitten hier nu twee jaar en dit is een van de dingen waarvan ik dacht: het zou gaaf zijn als we daar een bijdrage aan kunnen leveren. Nu we hier alles op orde hebben, kunnen we ook concreet onze faciliteiten aanbieden."

Duurzame visie

De doelstellingen van de pioniers passen bij de grondhouding van DeelWerk, licht René toe: "Onze visie is: 'we count in reducing waste of energy'. Daar zit een sociaal element in, iedereen heeft talent en moet zich in kunnen zetten. En het gaat over 'waste of energy'. Dat zien wij heel breed. Het gaat niet alleen over

- 2 -

- vervolg van voorpagina -

Vronie Bootsma (r) in gesprek met Kees Knook.

spin-off. Daar ben ik dus altijd naar op zoek en ik hoop dat bij de pioniers voort te kunnen zetten."

Brita Trapman woont in Ens, maar is opgegroeid in Den Haag. Netwerkverbreding is dan ook een van haar redenen om zich bij de pioniers aan te sluiten. Als moeder van jonge kinderen, is ze zich echter ook heel bewust van de toekomst. Ze werkt voor de Nederlandse Vissersbond op Urk. "In mijn werk houd ik me bezig met innovatie, maar mijn interesse gaat ook erg uit naar voedsel."

Brita Trapman

Naar verwachting kan in de volgende brigadevergadering de nieuwe bestuursvoorzitter worden voorgesteld.

PIONIEREN VAN DE TOEKOMST

- vervolg van voorpagina -

elektriciteit et cetera, maar ook over menselijke energie. Zo zitten onze werkmaatschappijen in elkaar. DeelWerk heeft als missie samen delen. Daarbij gaat het om mensen die met elkaar iets doen. En het gaat om het delen van kennis, waardoor je minder energie nodig hebt om iets te bereiken."

Die visie wordt door de inmiddels 23 huurders onderschreven. De faciliteiten worden belangeloos gedeeld met een aantal niet-commerciële instellingen. Naast Stichting Pioniers van de Toekomst zijn dat Stichting 'Samen zijn we er voor elkaar' en een talenbureau dat zich vrijwillig inzet voor hoogopgeleide niet-statushouders. Daarnaast worden de jongeren van Aventurijn Zorg tijdelijk opgevangen, totdat hun door brand verwoeste Hof van Schokland weer is opgebouwd. "Zij hebben hier een dagbesteding in de kas en helpen onze buitenruimte netjes te houden."

Vestiging in 'Marktplaats'-pand

René van Amersfoort rekent zichzelf een inwoner van 'de mooiste gemeente van Nederland'. "Ik ben hier opgegroeid en ging vanwege m'n studie weg, maar toen ik kinderen kreeg realiseerde ik me hoe mooi het hier wonen is en keerde terug." Hij is afgestudeerd levensmiddelentechnoloog - "daar ben ik verslaafd aan" - en 'maatschappelijk verantwoord ondernemer' in de volle breedte. Zo kocht hij het voormalige Marktplaats-gebouw mede uit oogpunt van circulariteit: "Een aantal mensen wilden het kopen en plat schuiven, maar daar houd ik niet van. Ik vind dit een van de meest bijzondere gebouwen van Emmeloord. Want als je vertelt dat Marktplaats hier groot is geworden, dan zegt dat wel wat!" Het gedachtegoed van grondlegger Crébas heeft hij in de inrichting willen doorvoeren met onder meer meubilair van gerecycled hout en saillante details als plantenhangers van helmen gekocht op Marktplaats. Hij relateert: "Ik kan heel de wereld niet beïnvloeden, maar deze 19.000 vierkante meter wel. De rest moet dan maar zien wat ze doen".

EPN en EVO

EnergiePioniers Noordoostpolder (EPN) is als energiecoöperatie aangesloten bij energie-maatschappij Energie VanOns (EVO). Peter Brouwer legt uit waarom EPN geen eigenaar is van EVO: "EVO is ooit ontstaan in Friesland, Drenthe en Groningen. Dat zijn tevens de drie koepels die de eigenaars zijn van EVO. Inmiddels zijn daar meer dan 100 coöperaties bij aangesloten. Wij doen steeds pogingen om ook eigenaar te worden, want dat biedt nog meer perspectief voor dingen die we hier kunnen doen. Maar dan moeten we hier ook een koepel zijn en daar krijgen we de coöperaties in Zuidelijk-Flevoland niet in mee. Daar zit veel meer de oriëntatie op Utrecht en Noord- en Zuid-Holland."

Deelauto's

Er is veel belangstelling voor een proefritje met een elektrische deelauto, maar het project 'Deelauto's' heeft nog weinig klanten. Dat heeft alles te maken met de pandemie, want sinds de uitbraak wordt er veel minder gereden. Netwerk Energieneutraal en daarmee partner Pioniers van de Toekomst hebben zich voor een jaar aan het project gecommitteerd. "We willen uiteraard dat het slaagt, maar zo niet dan lopen we als stichting geen risico op verliezen", verzekert Peter Brouwer, "want we hebben de financiering van onze maatschappelijke partner".

Polderstroom zoekt ambassadeurs

De campagne Polderstroom is op stoom. Het publiek heeft drie doelen voorgedragen voor de maatschappelijke bijdrage. Volgende stap is het werven van ambassadeurs.

Goede doelen 2021: **Een overdenkingsplek bij de urnenmuur op de begraafplaats in Ens.** Een werkgroep vanuit Dorpsbelang houdt zich bezig met de invulling.

Een beweegbos in Luttelgeest. Een initiatief vanuit Dorpsbelang dat mede wordt gedragen door sspportvereniging Tonego, 'dorpssplein' De Ontmoeting en samenwerkingschool De Floreant.

EnergiePioniers Noordoostpolder ontvangt van Energie VanOns 75,- euro per klant. Deze bijdrage is bedoeld als compensatie voor 'grijs' gas en wordt ingezet voor promotie. "EVO investeert zelf voor het grijze gas in doelen in Afrika, waar de meeste winst valt te halen",

- 3 -

Energieprojecten

De energiepioniers hebben 'grote dingen' in het verschiet, zegt voorzitter Peter Brouwer. "We worden door steeds grotere partijen benaderd. De regering heeft in de energiedoelstellingen gesteld dat er 50% burgerparticipatie moet zijn. Men wil hier in de polder meer gaan doen en heeft daar een club bij gezocht. Misschien participeren we - met een jaar of tien - wel in een grote opwek van groene stroom."

Samen met vier andere Flevolandse coöperaties wil EPN inschrijven op een groenstrook langs de A6 bij Almere, met de bedoeling daar een zonneweide te exploiteren. "Wij krijgen daarbij steun van de Windunie. Een landelijke koepel die visionair denkt en waar veel technische kennis zit van hoe je zo'n zonneweide opzet."

NOP BOX 2021

De eerste NOP BOX, gevuld met onder meer producten van de Akker van de Toekomst, is een succes geworden. "Dat gaan we in de loop van dit jaar nog eens herhalen", zegt Kees Knook, "maar we hebben niet de ambitie om dat maandelijks te gaan doen. We hebben de indruk dat mensen vooral eenmalig een box hebben afgenomen om ons te steunen en sympathie te betuigen. Ga je maandelijks een box uitbrengen dan zal de afname veel beperkter zijn en dan wordt het logistiek ook een lastig verhaal".

- vervolg van pag. 2 -

Een duurzame kas bij Zorgboerderij De Bosrand in Tollebeek. Een initiatief van de Stichting Vrienden van De Bosrand.

vertelt Peter Brouwer, voorzitter EPN, "Wij hebben dat voor het afgelopen jaar symbolisch gedaan door bomen te planten in het voedselbos. We zoeken nu naar meer plaatselijke projecten om de cirkel 'van, voor en door de polder' rond te maken."

Het publiek kon tot en met 10 maart nominaties aandragen voor sociaal-maatschappelijke - bij voorkeur duurzame - doelen. EPN heeft hieruit drie doelen gekozen voor de financiële bijdrage van 2021. Voor meer informatie over de drie doelen: <https://www.energiepioniers-nop.nl/articles/polderstroom-lsquodaar-krijg-je-energie-vanrsquo/> Klanten van Polderstroom bepalen zelf naar welk van de drie doelen hun bijdrage gaat. Des te meer klanten, des te meer er uiteraard te verdelen valt. Een volgende stap in de campagne Polderstroom is dan ook de actieve werving van klanten, waarbij verenigingen en clubs gevraagd worden ambassadeur te worden. Per verworven klant (minimaal 5) ontvangt de club 15,- euro.

Vliegwieler ARC heeft duwtje nodig

De voortgang van project Agri Rain Control (ARC) van de Cleantechpioniers moet over een dood punt worden getild.

"We kunnen niet fysiek bij elkaar komen en dat belemmert ons", zegt voorzitter Guido Mangnus, "maar de belemmering zit ook in de hoeveelheid tijd die we eraan kunnen besteden". De groep heeft zich in drieën gedeeld, waarbij een deel kennis verzamelt rondom data die al beschikbaar is. "Hoeveel regen valt er, hoeveel heb je nodig per gewas, hoeveel zit er in de grond? Dat is nodig voor onze

- 5 -

Akker van de Toekomst

De Akker van de Toekomst heeft het eerste jaar 'met vallen en opstaan' doorstaan, zegt Digni van den Dries. "Nu moeten we eerst ook weer improviseren, omdat bepaalde apparatuur nog niet aanwezig is. Maar we zien we dit jaar met vertrouwen tegemoet wat betreft het halen van onze hoogstaande doelstellingen." Hij biedt aan de pioniersbrigade metertijd een presentatie te geven op de locatie.

'Duurzame mens'

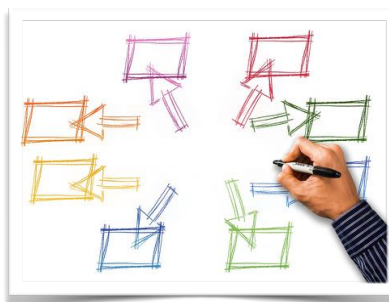
De symposiumgroep wil inzetten op het thema 'duurzame mens'. "We willen daarin een verbinding maken met sociale omgangsvormen", licht Taco Buissant des Amorie toe. "Zeker in de huidige situatie, waarin we op een hele andere manier met elkaar in contact zijn, willen we kijken waar we dat kunnen versterken." Een onderwerp als sociaal isolement kan daar een grote rol in spelen. Verder ziet de themagroep raakvlakken met de thema's energie en voeding. Taco roept de andere themagroepen op topics aan te dragen. "Er worden akkers opgeofferd voor energieparks. Dilemma's daaromtrent zou ook een thema kunnen zijn." De symposiumgroep overweegt meerdere sprekers uit de regio te benaderen.

- vervolg van pag. 4 -

basisbeeldvorming." Een andere deel kijkt welke technieken er zouden kunnen aansluiten. "Het hoeven ook niet allemaal nieuwe technieken te zijn. Het is vaak een combinatie van nieuwe technieken gecombineerd met nieuwe ideeën." Het derde deel houdt zich bezig met een subsidietraject.

"Wij willen graag een stukje haalbaarheidsstudie ernaast om het project verder vorm te geven. Maar dan zouden we er veel meer manuren in moeten stoppen en die zijn bij ons niet beschikbaar." Het uitzetten van een stageopdracht heeft tot nu toe echter nog geen resultaat gehad. Om het wiel draaiende te houden zou het mooi zijn als er een bedrijf aanhaakt. "Een ondernemer die er een businessmodel in ziet, waarin hij ons als cleantechpioniers laat meedenken."

Plan de campagne 2021

Met een tweede coronajaar voor de boeg, brainstormen de pioniers over een follow-up van het project 'duurzame poldersamenleving'. De vraag is hoe het publiek te bereiken.

Hoewel de krant onder de insiders gewaardeerd werd, bestaat de indruk dat die ook veelal ongelezen bij het oud papier terecht kwam. "Ik heb eens gepeild hoeveel mensen in mijn omgeving die duurzame krant gelezen hebben. Dat viel me tegen!", zegt Peter Brouwer. Een groter bereik denken te scoren via sociale media, is niet realistisch. "Soms zie je bij Facebook 25.000 hits, maar wat is de werkelijke conversie?", stelt Guido Mangnus, "Die is vaak niet hoger dan de krant".

Digni van den Dries roept op om humor een kans te geven. "Duurzaamheid is omgeven door een zwaarmoedige sfeer. Ik denk dat het bereik veel groter zal zijn als we er een blijmoedige, humoristische insteek aan geven." Hierop volgen vanuit de vergadering suggesties voor het maken van een cartoon en het inzetten van een theatergroep.

Als thema popt 'gezondheid' regelmatig op. Een onderwerp dat breed getrokken kan worden en raakt aan de andere hoofdthema's van de pioniers. Om wat ter tafel is gekomen te concretiseren wordt er een projectgroep geformeerd. Daarnaast verzoekt de voorzitter het besprokene mee te nemen in de themagroepen.

Bezoek het voedselbos

“Een plaatje!”, zegt Digni van den Dries over Voedselbos Emmeloord. “Er is een voortdurende ontwikkeling en een ongelofelijk enthousiasme onder de vrijwilligers. Het verloopt probleemloos. Jullie moeten echt komen kijken!”, moedigt hij de pioniers aan.

‘Samen zijn we er voor elkaar’

De voedselpioniers willen - zodra het weer kan - een project oppakken in samenwerking met de stichting ‘Samen zijn we er voor elkaar’. De stichting heeft eveneens een onderkomen in DeelWerk.

René van Amersfoort legt uit waar ze voor staat: “Het is niet de voedselbank. De voedselbank is voor als je een bijstandsuitkering hebt, maar als dat stopt is er geen vangnet voor je. In dat geval kun je terecht bij Samen zijn we er voor elkaar. De stichting voorziet momenteel 150 gezinnen in de Noordoostpolder en de verwachte groei is 180. De gemiddelde doorlooptijd is anderhalf jaar.”

*Tekst en opmaak:
Margé Hof Publicaties*

‘Vreemde eend in de bijt’

Fairtrade dreigt als thema weg te ebben. De gemeente heeft de organisatie van lieverlee volledig aan de pioniers overgelaten, terwijl de themagroep rekende op meer samenwerking.

“Daar zijn de vrijwilligers op stukgelopen en dat hebben we in het bestuurlijk overleg met de gemeente ook aangekaart”, vat Henk Tiesinga samen. “Je ziet een tweedeling. Er zijn mensen die fairtrade belangrijk vinden. Maar er zijn er ook die het achterhaald vinden en wijzen naar de Wereldwinkel die ook al verdwenen is.”

Vanuit de gemeente zijn de pioniers nu gevraagd fairtrade wel zichtbaar te houden, zodat de certificering Fairtrade Gemeente overeind blijft. Het thema onderbrengen bij de voedselpioniers is echter niet wenselijk, omdat de doelstellingen met elkaar schuren. “Het ligt nu dus open. We zullen het daarom eerst bij de evenementengroep neerleggen, zodat er 1 à 2 keer per jaar iets georganiseerd wordt om gecertificeerd te blijven.” Daarnaast is het tijd voor bezinning: “Wat betekent fairtrade op dit moment? Origineel gaat het om fairtrade ver weg, maar wij hebben met fairtrade dichtbij te maken. Dan moet het ook onder die terminologie en daar moeten we een weg in zien te vinden”.

**FAIRTRADE
GEMEENTE**

Educatieboeren in opkomst

Het project educatieboeren in samenwerking met IVN, heeft inmiddels vier adressen in de Noordoostpolder.

“Vier agrarische ondernemers die daar in het afgelopen jaar virtueel voor zijn opgeleid”, vertelt Kees Knook, voorzitter van de voedselpioniers, “Ons streven is echter om in ieder dorp een educatieboer te hebben én uit alle sectoren”.

Educatieboeren ontvangen schoolklassen - overwegend basisonderwijs - op hun bedrijf. Het doel is kinderen bewust te maken van waar voedsel vandaan komt en wat er voor nodig is om het te produceren. Colinde de Nijs ontwikkelt een smaakles-training voor de deelnemende agrariërs, die zij toe kunnen voegen aan hun verhaal. “Het gaat uiteindelijk om voedselbewustwording. Dat aspect moet goed duidelijk worden.”

Kees roept de pioniers op mogelijk geïnteresseerde agrariërs aan te melden voor deelname aan het project.